

**PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**
Jacek Jeziński

KAP- 4100-01-01/2013

P/13/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 05 Naczelny Sąd Administracyjny.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	1. Beata Liberadzka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85425 z 31 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Maciej Bukowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85426 z 31 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Naczelny Sąd Administracyjny (zwany dalej NSA), ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5, 00-011 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Roman Hauser, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie w 2012 r. budżetu państwa w części 05 Naczelny Sąd Administracyjny.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności rzetelne zaplanowanie oraz realizacja wydatków budżetowych z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (zwana dalej *ufp*)², rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych, a także terminowe i rzetelne sporządzenie sprawozdań budżetowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania w 2012 r. budżetu państwa, kontrola dochodów budżetowych w części 05 Naczelny Sąd Administracyjny została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

W ustawie budżetowej na rok 2012 dochody budżetu państwa w części 05 zostały zaplanowane w dziale 751 (Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony państwa oraz sądownictwa), w rozdziale 75102 (Naczelne organy sądownictwa) w kwocie 43 500,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 43 245,5 tys. zł, tj. 99,4% kwoty planowanej.

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z Załącznikiem 5 do Programu kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna; pozytywna, mimo stwierdzonych nieprawidłowości; negatywna.

² Dz. U. Nr 167, poz. 1240 ze zm.

Największy udział w dochodach stanowiły dochody uzyskane z tytułu opłat sądowych (34 704,2 tys. zł, tj. 80,2%) oraz dochody uzyskane z wpływów ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych (5 224,3 tys. zł, tj. 12,1%).

Na koniec 2012 r. w części 05 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 892,9 tys. zł, w tym zaległości stanowiły 890,8 tys. zł. W porównaniu do 2011 r. należności ogółem były wyższe o 88,5 tys. zł, a zaległości wyższe o 89,3 tys. zł. Głównym powodem zwiększenia należności i zaległości było naliczenie w 2012 r., odsetek w wysokości 56,9 tys. zł od należności dochodzonej na drodze sądowej [REDAKCYJNA] z tytułu poniesionej przez NSA szkody w związku z nienależnym opracowaniem dokumentacji projektowej budynku NSA przy ul. Boduena.

(dowód: akta kontroli str. 137-159, 210, 538-539, 547-549, 574, 607-608)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

2. Wydatki budżetu państwa

Stosownie do art. 14 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych³ projekt wydatków NSA obejmuje także wydatki wojewódzkich sądów administracyjnych (zwanych dalej WSA). Projekt wydatków w brzmieniu ustalonym przez Prezesa NSA minister właściwy do spraw finansów publicznych włącza do projektu budżetu państwa. W zakresie wykonywania budżetu sądów administracyjnych Prezesowi NSA przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W 2012 r. Prezesowi NSA jako dysponentowi części budżetowej 05 podlegało 16 WSA⁴ dysponentów środków III stopnia oraz NSA również jako dysponent środków budżetowych III stopnia.

Stosownie do zarządzenia Nr 16 Prezesa NSA z dnia 17 września 2004 r. w sprawie organizacji i działania Kancelarii Prezesa NSA, Kancelaria wykonuje zadania w zakresie tworzenia warunków do sprawnego funkcjonowania NSA i WSA, w szczególności w sprawach finansowych, kadrowych i administracyjno – gospodarczych. Kancelarią kieruje Szef Kancelarii NSA, który podlega Prezesowi NSA. Szef Kancelarii jest zwierzchnikiem służbowym pracowników NSA niebędących sędziami oraz m.in. przygotowuje projekt wydatków NSA oraz nadzoruje wykonanie budżetu.

(dowód: akta kontroli str. 6-11)

2.1. Planowanie wydatków budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2012 wydatki budżetu państwa w części 05 zostały zaplanowane w kwocie 389 057,0 tys. zł. Kwoty wydatków zgłoszone przez dysponenta do projektu budżetu w tej części budżetu państwa wyniosły 387 407,0 tys. zł, tj. 99,6% kwoty ujętej w ustawie budżetowej. Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem założeń przyjętych do planowania budżetu państwa przez Radę Ministrów i Ministra Finansów. Przy planowaniu uwzględniono czynniki mające wpływ na rzetelność wykazanych w projekcie kwot wydatków, szczególnie analizy uwzględniające i weryfikujące sporządzane przez podległych dysponentów projekty ich planów finansowych.

Zaplanowane w ustawie budżetowej na 2012 r. wydatki w części 05 w trakcie roku nie były zwiększane. W ramach tej części nie planowano i nie realizowano projektów współfinansowanych ze środków europejskich. Prezes NSA upoważnił Prezesów WSA do dokonywania przeniesień wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji w obrębie rozdziału

³ Dz. U. Nr 153, poz. 1289 ze zm.

⁴ Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszaru właściwości (Dz. U. Nr 72, poz. nr 652 ze zm.).

75102 z wyłączeniem §§ 4010 do 4140, 4450, 6050 i 6060⁵. Prezes NSA poinformował Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów, że od 11 grudnia 2012 r. wprowadza blokadę planowanych wydatków na 2012 r. w wysokości 18 796,0 tys. zł⁶ w świadczeniach na rzecz osób fizycznych, wydatkach bieżących i wydatkach majątkowych. Przyczyną blokady było m.in. nieobsadzenie stanowisk sędziowskich i pracowników sądowych ich obsługujących, z powodu długotrwałej i wieloinstancyjnej procedury weryfikacji kandydatów na stanowiska sędziowskie oraz zawieszenie działań w zakresie komputeryzacji.

(dowód: akta kontroli str. 271-358, 424-427, 511, 547)

W trakcie kontroli ustalono, że Szef Kancelarii Prezesa NSA, Pan Zbigniew Dyzio, realizując uprawnienia dysponenta części budżetowej, zgodnie z przepisami dokonał w 2012 r. zmian planu wydatków w części 05 (40 decyzji na łączną kwotę 2 474,9 tys. zł, w tym sześć decyzji dotyczących wydatków majątkowych), polegających na przeniesieniu kwot pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach rozdziałów i działów oraz rozdysponowaniu ich między jednostki podległe. Szczegółowe badanie celowości dokonanych zmian, przeprowadzone na próbie ostatnich 10 zmian dokonanych przez dysponenta części budżetowej w 2012 r. (na łączną kwotę 58,0 tys. zł) wykazało, że były one celowe i poprzedzone analizami ekonomicznymi.

Ustalono, że Szef Kancelarii Prezesa NSA w ramach upoważnienia udzielonego przez dysponenta części budżetowej, zgodnie z przepisami, dokonał w 2012 r. (jako dysponent środków budżetowych III stopnia) zmian planu wydatków NSA na podstawie dziesięciu decyzji, polegających na przeniesieniu kwot w łącznej wysokości 604,0 tys. zł pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach rozdziału i działu. Szczegółowe badanie celowości dokonanych zmian, przeprowadzone na próbie pięciu największych zmian (na łączną kwotę 568,0 tys. zł) wykazało, że były one celowe i wynikały z faktycznych potrzeb jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 580-591)

Ustalone
nieprawidłowości i
uwagi

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

2.2. Realizacja wydatków budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa w 2012 r. w części 05 zostały zrealizowane w kwocie 358 486,3 tys. zł, co stanowiło 92,1% planu wg ustawy budżetowej na rok 2012 (389 057,0 tys. zł) i 96,8% planu wydatków po blokadzie. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2011 r. (357 904,0 tys. zł) wydatki zrealizowane w 2012 r. stanowiły 100,2%.

Najwyższe wydatki wystąpiły w dziale 751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (stanowiły 94,2% wydatków ogółem w części) i wyniosły 337 712,1 tys. zł, tj. 92,7% planu po zmianach. Dotyczyły one przede wszystkim: wynagrodzeń osobowych pracowników (§ 4010) – 116 093,4 tys. zł, wynagrodzeń osobowych sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów (§ 4030) – 105 564,3 tys. zł, dodatkowych wynagrodzeń rocznych (§ 4040) – 16 659,5 tys. zł, składek na ubezpieczenie społeczne (§ 4410) – 18 545,0 tys. zł, zakupu usług pozostałych (§ 4300) – 11 711,7 tys. zł oraz wydatków inwestycyjnych (§ 6050) – 15 115,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 137-138, 141-143, 151, 157-159, 211-212)

⁵ Tj. z wyłączeniem wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, wydatków przeznaczonych na pożyczki na zaspakajanie potrzeb mieszkaniowych sędziów oraz wydatków majątkowych.

⁶ Prezes NSA zarządzeniem nr 24 z 11 grudnia 2012 r. wprowadził blokadę planowanych wydatków na 2012 r. w wysokości 18 796,0 tys. zł, z tego: w dziale 751, rozdziale 75102 w wysokości: 2 007,0 tys. zł (§ 4010), 7 031,0 tys. zł (§ 4030), 1 423,0 tys. zł (§ 4040), 599,0 tys. zł (§ 4110), 260,0 tys. zł (§ 4120), 3 437,0 tys. zł (§ 6050) i 942,0 tys. zł (§ 6060) oraz w dziale 753 w rozdziale 75312 w wysokości 3 097,0 tys. zł (§ 3110). Pismo Prezesa NSA w sprawie blokady środków wpłynęło do Ministerstwa Finansów 11 grudnia 2012 r.

Wydatki NSA (dysponent III stopnia) wyniosły 91 179,6 tys. zł, co stanowiło 82,2% planu pierwotnego (110 986 tys. zł) oraz 84,0% planu po zmianach (108 511,0 tys. zł). Wydatki te stanowiły 25,4% wydatków w części.

Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków jednostek podległych dysponentowi części (w tym w sprawozdaniu Rb-28 dotyczącym wydatków NSA dysponenta III stopnia), w jednostkach tych nie zostały przekroczone planowane wydatki, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne.

(dowód: akta kontroli str. 137-138, 141-143, 151, 154-159, 162, 168-173, 609-611, 616-618)

Struktura wydatków w części 05 (wg grup ekonomicznych)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 21 092,3 tys. zł (5,9% wydatków w części 05), tj. 83,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2011 r. świadczenia na rzecz osób fizycznych były wyższe o 1 196,0 tys. zł, tj. o 5,7%. Najwyższe wydatki w ramach ww. grupy ekonomicznej (98,5%) poniesiono na świadczenia społeczne - 20 778,2 tys. zł.

Niepełne wydatkowanie środków na świadczenia na rzecz osób fizycznych było spowodowane m.in. wypłacaniem przez NSA świadczeń dla mniejszej liczby sędziów w stanie spoczynku niż planowano na 2012 r.⁷

(dowód akta kontroli str. 141-143, 157-159, 523, 538-547, 609-611)

Zrealizowane wydatki bieżące NSA wyniosły 319 382,1 tys. zł (89,1% wydatków w części 05), tj. 93,7% planu po zmianach. Wydatki bieżące były niższe od wykonania w 2011 r. o 2 418,0 tys. zł, tj. o 0,8%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków (92,3%) stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń⁸, które wyniosły 258 944,4 tys. zł oraz zakupy towarów i usług - 35 774,6 tys. zł. Głównymi przyczynami niezrealizowania wydatków bieżących było niepełne wydatkowanie środków przeznaczonych na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (w związku z niewykorzystaniem planowanych etatów, długotrwałymi zwolnieniami lekarskimi oraz urlopami macierzyńskimi i wychowawczymi).

(dowód akta kontroli str. 141-143, 157-159, 523, 538-547, 609-611)

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 18 011,9 tys. zł (5,0% wydatków w części 05), tj. 78,2% planu po zmianach. Były one wyższe od wykonania w 2011 r. o 1 804,3 tys. zł, tj. o 11,1 %. Na zakupy inwestycyjne wydatkowano 2 896,1 tys. zł (tj. 65,2% planu po zmianach), a na wydatki inwestycyjne - 15 115,8 tys. zł (tj. 81,3% planu po zmianach).

Niepełne wykonanie wydatków inwestycyjnych spowodowane było głównie uzyskanymi oszczędnościami w związku z ugodą w wyniku postępowania sądowego z wykonawcą robót budowlanych oraz oszczędnościami przetargowymi w zamówieniu na zakup pierwszego wyposażenia obiektu przy ul. Jasnej.

Niższe od zaplanowanego wydatkowanie środków przeznaczonych na zakupy inwestycyjne wynikało głównie z przesunięcia na 2013 r. z przyczyn technicznych modernizacji systemu Obsługi Spraw Orzekanych oraz zawieszenia wdrożenia w NSA i WSA systemu obsługi obiegu dokumentów i biura podawczego z powodu planowanych zmian legislacyjnych dotyczących cyfryzacji procedury sądowno-administracyjnej. Pozostałe planowane zakupy zostały zrealizowane przez WSA w całości a wydatkowanie środków w niepełnej wysokości było spowodowane oszczędnościami powstałymi w ramach postępowań przetargowych.

(dowód akta kontroli str. 141-143, 337-341, 507-517, 523, 538, 544-547, 609-611)

Zasilenie w środki budżetowe w części 05 oraz ich wydatkowanie sprawdzono na próbie wydatków majątkowych. Stwierdzono, że realizowano je w oparciu o zapotrzebowania jednostek podległych oraz komórek organizacyjnych (u dysponenta III), które ujmowano w miesięcznych zapotrzebowanych na środki budżetowe wg rodzajów wydatków,

⁷ NSA z dniem 1 stycznia 1998 r. pełni funkcję organu emerytalnego wypłacającego w imieniu Skarbu Państwa uposażenia sędziom w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne. Do 70 roku życia sędzia, spełniając kryteria ustawowe, może na własny wniosek przejść w stan spoczynku, z dniem ukończenia tego wieku przejście w stan spoczynku jest obligatoryjne.

⁸ Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków.

w podziale na dekady i dni. Zapotrzebowania codzienne wprowadzane były do systemu TREZOR. Codzienne zasilania wykorzystano na wskazany cel. Niewykorzystane środki (powyżej 5 tys. zł) automatycznie odprowadzono na centralny rachunek bieżący budżetu państwa.

Na rachunku dysponenta części 05 na dzień 31 grudnia 2012 r. nie występowały środki podlegające zwrotowi na centralny rachunek budżetu państwa.

(dowód akta kontroli str. 438-444, 482-483, 518-522, 579, 592-606)

Zobowiązania w części 05 budżetu państwa na koniec 2012 r. wyniosły 23 997,3 tys. zł i były wyższe o 5 051,5 tys. zł niż kwota zobowiązań na koniec 2011 r. (18 945,8 tys. zł). Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń (20 252,5 tys. zł), które w porównaniu z rokiem 2011 (18 139,8 tys. zł) wzrosły o 11,6%. Wzrost zobowiązań, spowodowany był głównie zaleceniami Ministra Finansów, aby zaniechać regulowania zobowiązań bez nieuzasadnionego wyprzedzania, w tym m.in. zaplanowanych do wypłaty w grudniu 2012 r. finansowanych przez pracodawcę pochodnych od wynagrodzeń, których termin wymagalności przypadał w styczniu 2013 r.

Zobowiązania wymagalne na koniec 2012 r. w części 05 nie wystąpiły.

(dowód akta kontroli str. 141-143, 147-159, 532-536, 609-611)

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w 2012 r. w części 05 wyniosło 2 252 osób⁹ i w porównaniu do 2011 r. było niższe o dwie osoby.

Przeciętne wynagrodzenie w 2012 r. wyniosło 8 897,69 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2011 r. było niższe o 14,84 zł, tj. o 0,2%.

(dowód akta kontroli str. 144, 213, 525-531)

Efekty rzeczowe realizacji wydatków

Ustalono, że w części 05 w efekcie zrealizowania wydatków zostały osiągnięte cele zadań przewidzianych do wykonania w 2012 r., za wyjątkiem zadań związanych z komputeryzacją (opis w wystąpieniu na str. 4 w pkt dotyczącym wydatków majątkowych). Efekty rzeczowe realizacji wydatków majątkowych były następujące:

- w ramach wydatków na inwestycje wykonano przebudowę budynku sądowego położonego w Warszawie przy ul. Jasnej 6 w celu stworzenia budynku zapewniającego możliwość realizacji funkcji orzeczniczych, administracyjnych i szkoleniowo-hotelowych, rozbudowę instalacji klimatyczno-grzewczej w WSA w Bydgoszczy, przebudowę poddasza nieużytkowanego na salę wykładową w WSA w Gorzowie Wielkopolskim, montaż zintegrowanego systemu BMS¹⁰ w WSA w Kielcach, dostawę i montaż windy osobowej przy ścianie dziedzica w WSA w Olsztynie.
- w ramach wydatków na zakupy inwestycyjne zrealizowano część zadania pn. „Migracja systemu Obsługi Spraw Orzekanych w NSA i WSA do środowiska programistycznego Delphi 2010 oraz nowe serwery z nową wersją bazy danych Informix i nowym systemem operacyjnym oraz instalacją zmodernizowanego oprogramowania na serwerach produkcyjnych” m.in. dostosowując funkcję systemu do potrzeb NSA. Zrealizowano w całości zaplanowane na 2012 r. wydatki m.in. na zakup miejsc parkingowych, czterech samochodów osobowych, sprzętu biurowego i technicznego. Sfinansowano także prace związane z zakupem nieruchomości dla WSA w Warszawie.

(dowód akta kontroli str. 337-341, 507-517, 523, 597-606)

⁹ Według sprawozdania Rb-70 kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, w przeliczeniu na pełne etaty.

¹⁰ System pozwalający połączyć istniejące systemy (jak wentylacja, klimatyzacja, ogrzewanie, zasilanie medłów) w budynku WSA w Kielcach w jedną logiczną i centralnie sterowaną strukturę.

Badanie prawidłowości realizacji wydatków

W ramach części 05, w celu zapewnienia realizacji wydatków zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 44 ust. 3 ufp, podejmowano następujące działania:

- dysponent części sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp (szczegółowy opis w pkt 5 wystąpienia),
- Szef Kancelarii Prezesa NSA, wykonując funkcję dysponenta środków budżetowych III stopnia, podejmował działania w celu racjonalizacji wydatków m.in. wprowadzono blokadę, którą objęto wzrost wynagrodzeń, bezosobowy fundusz wynagrodzeń, fundusz świadczeń socjalnych, wprowadzono również zasadę synchronizacji obsad etatowych sędziów i pracowników administracyjnych. Ponadto, w NSA uzyskano oszczędności w skutek m.in. kumulowania drobnych zamówień (np. zakup paliw, rezerwacja i zakup biletów lotniczych), obniżenia ofertowych cen zamawianych usług i dostaw (w postępowaniu dotyczącym aktualizacji baz aktów prawnych w wyniku negocjacji cenę obniżono o 7%) oraz negocjowania upustów od cen rynkowych.

(dowód akta kontroli str. 428, 430-436)

Szczegółowym badaniem w zakresie wydatków ponoszonych z budżetu państwa objęto:

- prawidłowość realizacji umów zlecenia lub umów o dzieło zawartych z pracownikami lub innymi osobami w Naczelnym Sądzie Administracyjnym (dysponent III stopnia), na podstawie próby 25 umów na łączną kwotę 52,1 tys. zł,
- prawidłowość realizacji pozostałych wydatków bieżących i wydatków majątkowych w kwocie 16 159,3 tys. zł, na podstawie próby wydatków poniesionych w 2012 r. w NSA - dysponent III stopnia (szczegółowy opis doboru próby w pkt. 4.3 wystąpienia). W ramach tej próby badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹ (zwana dalej *pzp*) w odniesieniu do dwóch postępowań o zamówienia publiczne o łącznej wartości 1 851,0 tys. zł.

Łącznie badaniem objęto 16 211,4 tys. zł, tj. 4,5% wydatków budżetu państwa w części 05.

Wydatki na realizację umów zlecenia i umów o dzieło

Prezes NSA jako dysponent części 05, przekazał sądom na rok 2012 informacje o kwotach wydatków, w tym na wynagrodzenia wynikające z ustawy budżetowej na 2012 r. W informacji wyszczególniono i załimitowano kwotę wydatków na finansowanie umów zlecenia i umów o dzieło (średnio około 50 tys. zł na jednostkę sądową), która pozostawała w gestii Prezesa WSA.

W 2012 r. w NSA (dysponent III stopnia) wydatkowano na realizację 37 umów zlecenia, 144 umów o dzieło oraz 66 umów licencyjnych (m.in. na publikację artykułów, na publikację glosy, wyroków, opracowanych orzeczeń NSA i WSA), zawartych z osobami fizycznymi - pracownikami NSA i osobami z zewnątrz, na kwotę 372,1 tys. zł. Szczegółowe badanie próby 25 umów wykazało, że zawarto je i zrealizowano prawidłowo, tj.:

- zawarto je z uwzględnieniem zakazu zastępowania umowy o pracę umową cywilnoprawną wynikającego z art. 22 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹², na realizację zadań z zakresu działania NSA: wygłoszenia wykładu, przeprowadzenie szkolenia, serwis fotograficzny,
- w przypadku umów zawieranych z pracownikami NSA, zlecane zadania realizowane były poza zakresem ich obowiązków służbowych, a powodem ich zlecenia było w szczególności przygotowanie i wygłoszenie wykładów dla asystentów sędziego NSA,

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹² Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

wizytacje w wojewódzkich sądach administracyjnych¹³, redagowanie publikacji i glos, opracowanie orzeczeń NSA i WSA,

- zlecone prace zostały wykonane i sfinansowane zgodnie z umowami, prawidłowo odebrane, a wydatków dokonano w ramach limitu określonego w planie finansowym.

(dowód akta kontroli str. 428-429, 438, 445-481, 484-506)

Pozostałe wydatki bieżące i wydatki majątkowe

Badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 16 159,4 tys. zł, z tego:

- wydatki na zakupy towarów i usług w kwocie 2 574,3 tys. zł (w tym m.in. § 4270 – zakup usług remontowych - 644,4 tys. zł, § 4210 zakup materiałów i wyposażenia – 91,4 tys. zł, § 4300 zakup usług pozostałych – 678,6 tys. zł, § 4260 – zakup energii - 824,1 tys. zł, § 4400 – 148,4 tys. zł), tj. 0,8% wydatków bieżących poniesionych w części 05,
- wydatki majątkowe w kwocie 13 585,1 tys. zł (§ 6050 wydatki na inwestycje – 12 927,0 tys. zł i § 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne – 658,1 tys. zł), tj. 75,4% wydatków majątkowych poniesionych w części 05.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Płatności dokonywano na podstawie zawartych umów i ewidencjonowano je zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W ramach kontroli wydatków szczegółowym badaniem objęto najwyższe kwotowo postępowanie o zamówienie publiczne, przeprowadzone w trybie przetargu ograniczonego, dotyczące dostawy, montażu i ustawienia oraz zainstalowania w miejscu przeznaczenia mebli i urządzeń jako „pierwszego wyposażenia” budynku NSA w Warszawie przy ul. Jasnej 6 w wysokości 1 674,3 tys. zł¹⁴. Ponadto, sprawdzono sposób realizacji wniosku NIK sformułowanego po kontroli wykonania budżetu państwa za rok 2011, dotyczącego przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na zakup paliwa do samochodów służbowych¹⁵. Łączna wartość zamówień publicznych objętych kontrolą wyniosła 1 851,0 tys. zł. W 2012 r. w ramach ww. zamówień zrealizowano wydatki w wysokości 1 699,3 tys. zł.

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień stwierdzono, że zostały one przeprowadzone zgodnie z procedurami zamówień publicznych. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia umowne prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi.

(dowód akta kontroli str. 208, 214-219, 234-270, 358-409)

Ustalona
nieprawidłowości i
uwagi

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformulowano uwag.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie planowanie i wydatkowanie środków budżetu państwa.

¹³ Wizytacje sędziów NSA w sądach administracyjnych w związku z § 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowego trybu wykonywania nadzoru nad działalnością administracyjną wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 169, poz. 1645).

¹⁴ W 2012 r. NSA ponosił wydatki względem wykonawców wybranych w przetargach z wolnej ręki przeprowadzonych w 2011 r., które zostały sprawdzone podczas poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa za rok 2011 w części 05-NSA. W 2012 r. przeprowadzono trzy postępowania przetargowe w trybie z wolnej ręki. Postępowania te nie zostały objęte kontrolą NIK z uwagi na to, że ich realizacja i poniesione w ramach zamówień wydatki dotyczą 2013 r.

¹⁵ Naczelny Sąd Administracyjny przeprowadził przetarg nieograniczony na bezgotówkowy zakup paliw płynnych (benzyny bezołowiowej Pb 95-wg Polskiej Normy PN-EN 228, oleju napędowego ON wg Polskiej Normy PN-EN 590) do samochodów służbowych NSA – zawarło umowę z wykonawcą na kwotę 176,7 tys. zł.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

3.1 Mechanizmy zapewniające kontrolę prawidłowości sporządzania sprawozdań

Opis stanu faktycznego

W NSA w 2012 r. obowiązywały procedury kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych pn. *Metodyka sprawdzania poprawności sporządzonych sprawozdań budżetowych, przekazywanych przez wojewódzkie sądy administracyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego i zasady sporządzania sprawozdań łącznych (zbiorczych)* zatwierdzone przez Głównego Księgowego Pana Waldemara Maciejaka. Zgodnie z *Metodyką* każde sprawozdanie budżetowe podlega sprawdzaniu pod względem formalnym m.in. w zakresie podania nazwy i adresu jednostki sprawozdawczej, określenia obowiązującej klasyfikacji budżetowej, osób podpisujących sprawozdania, daty sporządzenia sprawozdania, w Rb-23 potwierdzenia przez NBP zgodności stanu środków na rachunku bankowym na dzień sprawozdawczy. Ponadto, każde sprawozdanie powinno być sprawdzone pod względem rachunkowym m.in. w zakresie:

- planów finansowych,
- zgodności danych wykazanych w poszczególnych pozycjach jednostkowych sprawozdań papierowych z danymi w sprawozdaniach jednostkowych przesyłanych w systemie TREZOR,
- zgodności paragrafowego układu wydatków planowanych, wykonanych i zaangażowanych łącznie z zobowiązaniami w sprawozdaniu Rb-28, także pod względem pełnego pokrycia w planie finansowym,
- zgodności danych w sprawozdaniu Rb-27 i Rb-28 z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-23.

W *Metodyce* ustalono również, że w celu wrywkowego skontrolowania merytorycznej prawidłowości i zgodności złożonych sprawozdań jednostkowych można żądać w ciągu roku budżetowego, od wytypowanych podległych jednostek budżetowych, przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych lub dokumentów umożliwiających kontrolę merytoryczną zakresu przedłożonych sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 12-15)

W ocenie NIK, prawidłowe stosowanie tych procedur znacząco ogranicza ryzyko, że dane wykazane w tych sprawozdaniach nie są rzetelne. Ocenę taką potwierdzają także ustalenia dotyczące sporządzania sprawozdań przedstawione w pkt. 3.2 wystąpienia.

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

3.2. Rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Ustalono, że dysponent części 05 dokonywał kontroli sprawozdań jednostkowych będących podstawą sporządzenia łącznych sprawozdań budżetowych za 2012 r., zarówno pod względem formalno-rachunkowym jak i merytorycznym. Przeprowadzono m.in. kontrolę merytoryczną sprawozdań za miesiąc lipiec 2012 r. Wojewódzkich Sądów Administracyjnych: w Kielcach, w Lublinie, w Krakowie, w Gliwicach, w Gorzowie Wielkopolskim, w Gdańsku, w Bydgoszczy i w Białymstoku. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dysponent części 05 otrzymywał roczne sprawozdania budżetowe od jednostek podległych w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁶ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań

¹⁶ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁷. Również terminowo i w obowiązujących formach (elektronicznej i papierowej) przekazywał łączne sprawozdania budżetowe za 2012 r. do właściwych odbiorców. Z przekazanych przez podległych dysponentów sprawozdań korygowano:

- 1) w ramach pierwszej korekty sprawozdania dysponenta III stopnia NSA (sprawozdania skorygowano przed sporządzeniem sprawozdania łącznego dysponenta głównego):
 - Rb-28 w zakresie wykazanych zobowiązań w § 3020 – wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń, w § 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne, w § 4270 – zakup usług remontowych i w § 4300 – zakup usług pozostałych), ogółem zwiększono wykazane w sprawozdaniu zobowiązania z kwoty 5 253,2 tys. zł do kwoty 5 343,8 tys. zł,
 - Rb-N zwiększono wykazane w pozycji pozostałe należności z kwoty 72,5 tys. zł do kwoty 143,1 tys. zł.
- 2) w ramach drugiej korekty:
 - sprawozdanie łączne Rb-27 w pozycji należności i zaległości netto w § 0970 – wpływy z różnych dochodów (zmniejszono wykazane pierwotnie należności i zaległości o kwotę 28 zł) w związku z korektą sprawozdania jednostkowego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu. Skorygowane sprawozdanie łączne zostało przekazane do Ministerstwa Finansów 25 marca 2013 r.,
 - sprawozdanie łączne Rb-28 w zakresie wykazanych zobowiązań w § 4610 koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (wykazane pierwotnie zobowiązania wzrosły z kwoty 195,7 tys. zł do kwoty 196,2 tys. zł) w związku z korektą sprawozdania jednostkowego dysponenta III stopnia NSA. Skorygowane sprawozdanie łączne zostało przekazane do Ministerstwa Finansów 25 marca 2013 r.,
 - sprawozdanie łączne Rb-N w pozycji pozostałe należności (wykazane w sprawozdaniu należności zwiększyły się z kwoty 151,7 tys. zł do kwoty 155,1 tys. zł), w związku z korektą sprawozdania jednostkowego dysponenta III stopnia NSA. Skorygowane sprawozdanie łączne zostało przekazane do Głównego Urzędu Statystycznego 26 marca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 162-177, 607-621)

Badanie poprawności ujęcia w każdym z rocznych sprawozdań łącznych¹⁸ wybranych trzech pozycji z analogicznymi pozycjami ze wszystkich sprawozdań jednostkowych stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania łącznego wykazało, że dane zawarte w ww. sprawozdaniach jednostkowych zostały prawidłowo przeniesione do sprawozdań łącznych.

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych NSA (dysponenta III stopnia)¹⁹.

Ustalono, że sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 2 734,4 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 91 179,6 tys. zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan

¹⁷ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

¹⁸ Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych państwowych jednostek budżetowych oraz Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

¹⁹ Rb-23 roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych z wyłączeniem rachunków izb celnych, Rb-27 roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-28 roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Warszawie w dniu 13 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 160-187)

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 131 Rachunek dochodów budżetowych²⁰ i wynosiła 2 734,4 tys. zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 131, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 91 179,6 tys. zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Dane za IV kwartał 2012 r. wykazane w kwartalnym sprawozdaniu o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Rb-N były zgodne z ewidencją księgową (m.in. ewidencja konta 201, 221, 226 i 229).

W NSA nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²¹. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ma konta 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych* oraz 908 *Zobowiązania w układzie zadaniowym*. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 163-207, 223-233, 572-574, 622-627)

Ustalone
nieprawidłowości i
uwagi

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych oraz zgodność kwot wydatków ujętych w *sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym* z ewidencją księgową.

²⁰ Zgodnie z zasadami rachunkowości NSA symbol konta 131 stosowany w zapisie Informatyczno-księgowym, odpowiada zawartej w rozporządzeniu *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskie* (Dz.U. z 2013 r., poz. 289) treści ekonomicznej konta o symbolu 130 w zakresie dochodów.

²¹ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

4. Księgi rachunkowe

4.1. Organizacja systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych

Opis stanu faktycznego

Ustalono, że przyjęta w NSA (dysponent III stopnia) dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości spełniała warunki określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²² i została dostosowana do zmian wprowadzonych od 2012 r. rozporządzeniem z dnia 5 lipca 2010 r. Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Dokumentacja była dostępna dla pracowników Ministerstwa. W NSA określono wykaz użytkowników programu finansowo-księgowego Qwant oraz ich uprawnienia w zakresie dostępu do poszczególnych obszarów programu.

(dowód: akta kontroli str. 16-128, 220-222, 550-571, 575-577)

4.2. Prawidłowość funkcjonowania systemu księgowości komputerowej

Opis stanu faktycznego

W Naczelnym Sądzie Administracyjnym ewidencja finansowo-księgowa była prowadzona w systemie księgowości komputerowej QNT Systemy Informatyczne - edycja 2012, wydanie 3. Stosownie do założeń kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. nie przeprowadzono kontroli systemu, gdyż ww. program księgowy jest stosowny w jednostce od 2006 r. i jego funkcjonowanie nie było kwestionowane przez Najwyższą Izbę Kontroli w poprzednich kontrolach.

(dowód: akta kontroli, str. 16-86, 130)

4.3. Badanie próby dowodów i zapisów księgowych

Opis stanu faktycznego

Badanie próby przeprowadzono w NSA (dysponent III stopnia) w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturami i stanowiących podstawę płatności w 2012 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. (wg daty księgowania) strona Ma konta 201 (*Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami*), 231 (*Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń*), 234 (*Pozostałe rozrachunki z pracownikami*). Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł).

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną (MUS), tj. metodą polegającą na doborze elementów próby z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do ich wartości. Do losowania próby przyjęto ryzyko statystyczne (ryzyko wydania pozytywnej opinii pomimo występujących w całym zbiorze poddanym losowaniu

²² Dz. U. z 2013 r., poz. 330 j.t.

nieprawidłowości) na poziomie 18% oraz próg istotności (dopuszczalny tolerowany poziom nieprawidłowości) na poziomie:

- w odniesieniu do nieprawidłowości o charakterze formalnym - 5% wartości dowodów (zapisów) z nieprawidłowościami,
- w odniesieniu do nieprawidłowości wpływających na sprawozdawczość bieżącą - 2,25% wartości zbioru podlegającego ocenie,
- w odniesieniu do nieprawidłowości wpływających na sprawozdawczość roczną - 1,5% wartości zbioru podlegającego ocenie.

Niezależnie od elementów próby dobranych poprzez losowanie metodą statystyczną, badaniu poddano także dowody (zapisy) księgowobrane w sposób niestatystyczny:

- wydatki dokonane w ramach realizacji zamówienia publicznego na dostawę paliwa do samochodów służbowych NSA w 2012 r. w wysokości 29,4 tys. zł,
- wydatki poniesione na realizację 25 umów zleceń i umów o dzieło objętych kontrolą w wysokości 52,1 tys. zł,
- pozostałe zapisy księgowo wynikające z wylosowanych dowodów księgowych na kwotę 46,6 tys. zł (w przypadku gdy wylosowany dowód księgowy ujęty został w ewidencji pod więcej niż jedną pozycją, kontrolą objęto wszystkie zapisy).

Poprawność formalna dowodów i zapisów księgowych

W zakresie spełnienia wymogów formalnych dotyczących poprawności dowodu, kontroli bieżącej i dekretacji dowodu oraz poprawności zapisu dowodu w księgach rachunkowych kontrolą objęto próbę dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych o wartości 17 283,9 tys. zł, z tego o wartości 17 155,8 tys. zł wylosowanych metodą statystyczną oraz o wartości 128,1 tys. zł dobranych w sposób celowy (niestatystyczny). W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowo zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym.

Wiarygodność zapisów księgowych

W zakresie spełnienia wymogów poprawności: wartości transakcji, okresu księgowania, zapisu na kontach syntetycznych i analitycznych kontrolą objęto próbę zapisów księgowych o wartości 17 283,9 tys. zł, z tego o wartości 17 155,8 tys. zł wylosowanych metodą statystyczną oraz o wartości 128,1 tys. zł dobranych w sposób celowy (niestatystyczny). Ponadto sprawdzono, czy ww. transakcje miały faktycznie miejsce w okresie sprawozdawczym, w którym zostały zaksięgowane i czy uregulowano wynikające z nich zobowiązania. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że zapisy księgowo zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych, zarówno księgi głównej, jak i ksiąg pomocniczych prawidłowo. Zapisy zawierały elementy wymagane przepisami ustawy o rachunkowości, były sprawdzalne, zostały ujęte w księgach rachunkowych w sposób trwały, systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych oraz z uwzględnieniem zasady chronologii zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym.

W wystąpieniu pokontrolnym z 27 kwietnia 2012 r. nr KAP-4100-02-01/2012 sformulowanym po kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r. sformulowano wniosek dotyczący odnotowywania na dowodach księgowych daty ich wpływu do Wydziału Finansowo-Budżetowego NSA.

W trakcie kontroli NIK stwierdzono, na podstawie wylosowanej próby, że na wpływających od maja 2012 r. do Wydziału Finansowo-Księgowego NSA dowodach odnotowywane są daty ich wpływu.

(dowód: akta kontroli, str. 129, 131-136, 234-270, 578)

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformulowano uwag.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie

operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

5. Działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli

Opis stanu faktycznego

Wynikający z art. 175 ust. 1 i 2 upf obowiązek nadzoru i kontroli dysponenta głównego nad podległymi jednostkami realizowany był w części 05 :

- w formie kontroli u podległych dysponentów, prowadzonych przez specjalistę ds. gospodarowania środkami publicznymi. Kontrole dotyczyły m.in.: realizacji wydatków budżetowych w 2012 r. i ich zgodności z planem, realizacji ustawy Prawo zamówień publicznych, prowadzenia gospodarki kasowej, efektywności i skuteczności realizacji w 2012 r. planu w układzie zadaniowym i prawidłowości wykorzystania środków finansowych, przestrzegania procedur kontroli oraz celowości zaciągania zobowiązań finansowych. Sformułowane na ich podstawie wnioski i zalecenia, dotyczące głównie gospodarki samochodowej i unormowania zasad jej funkcjonowania, urealnienia miernika w budżecie zadaniowym, były realizowane przez adresatów;
- w formie pisemnych kwartalnych ocen wykonania budżetu sporządzanych przez Głównego Księgowego NSA i zatwierdzanych przez Szefa Kancelarii Prezesa NSA. Przedmiotem ww. ocen były zagadnienia wyszczególnione w art. 175 ust. 2 upf, a ponadto stan zobowiązań i należności w wojewódzkich sądach administracyjnych. Oceny zawierały, wynikające z ich treści wnioski oraz zalecenia kontroli u podległych dysponentów, które były realizowane przez adresatów. Zobowiązania wymagalne nie występowały. W ocenach wskazywano stan zaległości należności budżetowych.

Wynikający z art. 274 ust. 2 pkt 1 upf i art. 175 ust. 1 i 2 upf obowiązek audytu wewnętrznego, był realizowany u dysponenta III stopnia. W planie audytu wewnętrznego uwzględniono między innymi następujące zagadnienia: audyt realizacji umów okresowych i stałych w zakresie egzekwowania przez Wydział Administracyjno-Gospodarczy postanowień umownych, audyt zaopatrzenia i gospodarki materiałowej, audyt realizacji planu działań wykonawczych na rok 2012 w zakresie planowanych wdrożeń, modyfikacji systemów informatycznych. Sprawozdania zawierające wyniki audytu były przekazywane Prezesowi NSA. Dotyczyły głównie usprawnienia działalności danej komórki organizacyjnej polegające m.in. na: dążeniu do ujednoczenia danych w poszczególnych dokumentach sporządzonych w związku z realizacją umów, wprowadzeniu zasady sporządzania spisów inwentarзовych dla poszczególnych pomieszczeń oraz zgłaszania zniszczenia, zagubienia, kradzieży środków trwałych i wyposażenia osobom prowadzącym ewidencje. Audytor ocenił pozytywnie badane obszary. Nie wystąpiły przypadki niegospodarnego wydatkowania środków.

W ocenach kwartalnych wskazywano, że w sądach administracyjnych nie występują zaległości w ściąganiu należności budżetowych, bo po wpłynięciu skargi przewodniczący wydziału wzywa stronę skarżącą do uiszczenia wpisu od skargi, chyba że strona wpis uiściła lub nie ma obowiązku uiszczenia wpisu. Warunkiem rozpatrzenia sprawy jest wniesienie opłaty sądowej.

(dowód akta kontroli str. 410-423, 428, 433-434)

Ustalone
nieprawidłowości i
uwagi

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

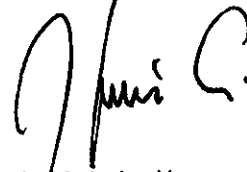
V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2013 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Jacek Jezierski

